

Internetconsultatie frequentieveiling 3,5 GHz.

De Stichting EHS heeft reeds bij de aanpassing van het beleid betreffende het gebruik van de 3,5 GHz frequentie band bezwaar gemaakt tegen het voornemen om deze frequentieband te gaan gebruiken voor algemene mobiele communicatie. Dit doen wij bij deze opnieuw. De overwegingen van bezwaar tegen verdere uitbreiding van mobiele communicatie zonder adequate wetenschappelijke onderbouwing van het ontbreken van gevaar voor de gezondheid, zijn nog steeds van toepassing.

De Stichting EHS richt zich primair op de belangen van mensen die gevoelig zijn voor draadloze communicatie. Echter ook voor de bevolking in het algemeen zijn de gezondheidseffecten die hiervan gezien worden in wetenschappelijk onderzoek, onacceptabel groot. Kortheidshalve verwijst ik graag naar de argumenten die we eerder hebben ingebracht bij [internetconsultaties](#) betreffende gezondheidsrisico's van elektromagnetische velden (EMV).

Stichting EHS ziet zich hierin gesteund door het European Parliament Panel for the Future of Science and Technology (STOA). Daarbij wijzen wij erop dat de conclusies van STOA en de daaraan verbonden oproep tot een moratorium op 5G de risico's van biologische effecten van EMV beneden de maximale blootstellingslimieten betreft. Dit i.t.t de heersende opvatting van onze overheid dat alleen rekening gehouden hoeft te worden met risico's op opwarming door EMV.

De Stichting EHS wil, als vertegenwoordiger van de elektrogevoeligen, aansturen op bescherming van deze mensen en wil daarnaast uitstel van het gebruik van 3,5 GHz totdat er wetenschappelijk onomstreden door onafhankelijke wetenschappers is vastgesteld dat er geen negatieve gezondheidseffecten zijn. Wij willen onverkorte toepassing van het voorzorgprincipe.

Bij iedere nieuwe consultatie op het gebied van de telecommunicatie zijn er weer nieuwe wetenschappelijke bevindingen die wijzen op gezondheidseffecten. Naast de hieronder aangedragen werk van BERENIS noemen we bijvoorbeeld de recente publicatie van prof. John William Frank Electromagnetic fields, [5G and health: what about the precautionary principle?](#), waarin hij oproept tot toe toepassing van het voorzorgprincipe. Of de meta-analyse van wetenschappelijk onderzoek van voormalig WHO-adviseur [Christopher J Portier](#) "In my opinion, RF exposure probably causes gliomas and neuromas and, given the human, animal and experimental evidence, I assert that, to a reasonable degree of scientific certainty, the probability that RF exposure causes gliomas and neuromas is high." Het is van belang dat de ontwikkeling van de wetenschappelijke inzichten serieus worden genomen, evenals de ervaringen van burgers die bemerken kwetsbaar te zijn voor de huidige niveaus van straling. De gevaren worden door het Ministerie tot nu genegeerd, zelfs waar de Gezondheidsraad (GR) daar nadrukkelijk op wijst.

De GR is in 2020 door de Tweede Kamer om advies gevraagd over 5G en gezondheid. Dit advies van de GR over 5G is gebaseerd op een globale meta-analyse van studies op dit terrein. Een diepgaande inhoudelijke beoordeling van de individuele onderzoeken heeft echter vooralsnog niet plaatsgevonden. Veel van de beschikbare onderzoeken en daarbij veel van het werk van wetenschappers die over negatieve effecten van EMV juist de alarmbel luiden, zijn helaas niet in deze globale studie van de GR betrokken. Desalniettemin geeft de Gezondheidsraad (GR) in haar advies aan dat een reeks gezondheids- en biologische effecten zelfs beneden de huidige blootstellingslimieten mogelijk zijn en één effect zelfs waarschijnlijk genoemd: Elektrische activiteit van de hersenen. Met nadruk wijzen we erop dat de GR in zijn onderzoek ook heeft vastgesteld dat bijna alle onderzoeken naar oxidatieve stress als uitkomst hebben dat de onderzochte dieren ongunstige effecten/hoger risico ondervinden. Algemeen erkend is dat oxidatieve stress de basis vormt voor tal van ziekten. In de band van 2,2 -5.0 GHz betrof dit 80% van de onderzoeken. Wanneer dit resultaat gevonden zou worden bij een chemische stof, zou dit meteen leiden tot consequenties voor de wijze waarop en de omstandigheden waaronder die stof mag worden toegepast. Wanneer het medicijnen zou betreffen, zou markttoelating afgekeurd worden. Wij maken bezwaar tegen de toelatingscriteria die bij EMV worden toegepast. Dit bezwaar is in lijn met uitspraken van Prof. Kromhout, voorzitter van de Commissie EMV van de GR.

Wij wijzen ook op de uitspraak van Fiorella Belpoggi van het Ramazzini instituut tijdens de [presentatie van 31 mei jl. van de uitkomsten van het STOA onderzoek](#) voor het Europese Parlement. Zij benadrukt dat de gevaren groter zijn wanneer we zwangere vrouwen, embryo's, foetussen en kinderen aan EMV blootstellen. Deze uitspraak baseert zij o.a. op het verschil in uitkomst van onderzoeken aan ratten. Het kankerrisico blijkt substantieel groter te zijn wanneer ratten ook tijdens de embryonale fase aan EMV zijn blootgesteld.

De conclusies van het [European Parliament Panel for the Future of Science and Technology \(STOA\)](#) zijn, dat aan 5G ongewenste gezondheidsrisico's zijn verbonden die nader onderzoeken vergen alvorens 5G kan worden toegepast. Een moratorium wordt noodzakelijk geacht.

We wijzen u ook op de [nieuwsbrief van Januari 2021](#) van BERENIS, de Zwitserse expertgroep op het gebied van EMV en NIR, die werd ingesteld door de Zwitserse overheid. Deze expertgroep concludeert dat EMV oxidatieve stress veroorzaakt en dat het natuurlijke beschermingsmechanisme daartegen tekort kan schieten bij zeer jonge, oude en andere kwetsbare en zieke mensen die om allerlei redenen onvoldoende kunnen corrigeren voor deze aanval op hun lichaam. Ze stellen dat oxidatieve stress kan leiden tot vele ziektes, zoals kanker, diabetes, aangeboren misvormingen, neurologische degeneraties. Zwitserland heeft daarom gekozen voor lagere blootstellingslimieten dan ICNIIRP aanbeveelt en past het voorzorgsprincipe toe.

De GR zegt geen inhoudelijk advies te kunnen geven over de hogere frequentie 26 GHz bij gebrek aan onderzoeken en raadt de benutting daarvan af. Het was logisch geweest als de GR op dezelfde gronden ook de benutting van 3,5 GHz had afgewezen. Van deze specifiek 3,5 GHz frequentie werd immers ook geen enkel onderzoek gevonden. De GR raadt het gebruik van 3,5 GHz echter niet af omdat er in de praktijk van het huidige gebruik van Wifi geen schadelijke effecten zouden worden ervaren. Deze conclusie is echter niet juist. Stichting EHS wijst erop dat elektrogevoeligen onwel worden van tal van frequenties, waaronder 3,5 GHz en zij vermijden die.

Stichting EHS brengt onder uw aandacht dat EHS als neurologische ziekte wordt gezien door [professor D.Belpomme en P.Irigaray](#). Zij concluderen in hun door de GR gemiste onderzoek dat EHS een neurologische ziekte is die optreedt bij blootstelling aan EMV bij veldintensiteiten die veel lager liggen dan de ICNIRP-blootstellingslimieten. Die ziekte is objectief vast te stellen met hersenscans in combinatie met bepaalde biomarkers in het bloed. De ziekte blijkt niet reversibel. Mensen met EHS dienen buiten de EMV te verblijven om ergere ziekte te voorkomen. Dit wordt gezegd op grond van onderzoek aan en behandeling van meer dan 2000 mensen met EHS. Zie in dit licht o.a. ook de publicatie van [M.Havas](#) die eveneens niet in het advies van de Gezondheidsraad werd betrokken. Of de publicatie van [Stein en Udasin](#).

Stichting EHS wijst de benutting van 3,5 GHz dan ook af ter bescherming van de elektrogevoeligen en roept daarnaast, evenals STOA van het Europees Parlement, in het belang van ook de algemene volksgezondheid op tot een moratorium op 5G, totdat onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek voldoende aantoont dat toepassing niet schadelijk is.

Rob van der Boom

Voorzitter Stichting EHS